

ІНТЕРЕСИ УЧАСНИКІВ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕХАНІЗМ ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття присвячена аналізу сучасного стану правового регулювання відносин у сфері трансферу технологій як підсистеми Національної інноваційної системи України. Сфера трансферу технологій розглядається під кутом зору інтересів, що реалізують її учасники (суб'єкти) - автор технології, реципієнт, донор технології та держава, інтереси якої визначають загальний вектор самого процесу трансферу. Аналізуються механізми задоволення інтересів зазначених учасників, які запроваджені у чинному законодавстві і пропонуються на перспективу.

Ключові слова: автор технології, договір, інтерес, національна інноваційна система, технологія, трансфер технологій.

Постановка проблеми. В сучасних умовах інновації – головний фактор динаміки господарювання. Саме тому Україна повинна стати на інноваційний шлях, сприяти поширенню видів діяльності з високою наукоємністю, тобто перейти від низькотехнологічної ресурсної до високотехнологічної інноваційної економіки, а державна політика має створювати сприятливі умови насамперед для розвитку виробництва інтелектуальних продуктів, включаючи можливість їх комерціалізації як в Україні, так і у решті світу. Для цього на рівні законодавства треба запровадити такий правовий механізм, який спроможний був би охопити і опосередковувати відповідні інноваційні відносини.

Досягнення цієї мети є можливим тільки в умовах створення та функціонування потужної національної інноваційної системи (НІС), на розбудові якої сфокусовані програмні документи, в тому числі і Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (далі – Стратегія), що була схвалена ще у 2019 році [1].

НІС – це сукупність інституцій, відносин, а також різних видів ресурсів, задіяних у процесі створення та застосування наукових знань та технологій, що забезпечують розвиток інноваційної діяльності. Іншими словами, це складна організована система суб'єктів (її елементів), що взаємодіють в процесі створення, комерціалізації та розповсюдження інноваційної продукції (інноваційних об'єктів). Саме від ефективності взаємодії елементів НІС залежить те, чи зможе вона стати рушійною силою прискороного економічного зростання країни, сприяти впровадженню нових технологічних рішень і розвитку ринку

інтелектуальної власності. Для цього НІС має стати певною спільнотою учасників інноваційного процесу, при цьому в Стратегії наголошується на розвитку національної інноваційної *екосистеми*, тобто НІС розглядається за аналогією з природними (біологічними) екосистемами.

Свого часу поняття «екосистема» як номінативна одиниця іншої наукової сфери - біології було екстрапольовано вченими-економістами для аналізу тих явищ та процесів, що відбуваються в економіці. Так само як в природних умовах еволюція живої матерії, живих організмів завжди пов'язана із природним відбором, адаптацією, мінливістю тощо, основу розвитку економіки вчені вбачають в аналогічних процесах. Суб'єкти ринку за тим же механізмом конкурують за ресурси, змінюються, адаптуються, саморегулюються, припиняють своє існування. Таким чином, економіка розглядається як система, що постійно зазнає змін різного характеру, а саме позначення «екосистема» в економічній науці вже довгі роки не викликає здивувань і, можна вважати, є ustalеним і загальнозживаним¹.

За визначенням Кристофера Фрімена (Фрімена) (англ. *Christopher Freeman*) НІС – це мережа державних і приватних інститутів, які взаємодіють між со-

¹ Наскільки доречно застосовувати цей термін в Стратегії, це скоріш питання до фахівців з класичної і сучасної логіки і теорії права. Хоча цей документ не має нормативного характеру, оскільки схвалюється розпорядженням Кабінету Міністрів України (в той час як нормативний характер згідно з ч.2 ст.49 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [2] мають лише акти Кабінету Міністрів України, які видаються у формі постанов), завжди існує ймовірність подальшого застосування його і в нормативно-правових документах.

бою, створюють, імпортують, модифікують і розповсюджують нові технології (знання) [3]. Взаємодія охоплює весь інноваційний цикл: дослідження, комерціалізацію, виробництво, розповсюдження, а зв'язки, які встановлюються при цьому, набувають різних форм та визначаються під впливом різних інтересів, завдяки чому створюється єдиний простір.

Розглядаючи НІС під кутом зору інтересів, що реалізують її учасники (суб'єкти), від того, які інтереси вони переслідують, безпосередньо залежить і той механізм, який запроваджує законодавець, надаючи правове регулювання тим чи іншим суспільним відносинам.

Аналіз останніх досліджень. Проблемам регулювання відносин у сфері трансферу технологій приділяли увагу такі науковці, як О.М. Давидюк, Ю.М. Капіца, Д.С. Махновський, В.С. Мілаш, О.П. Орлюк, Б.М. Падучак, О.Е. Сімсон, однак подальше дослідження цих відносин залишається актуальним особливо з огляду на постійне оновлення чинного законодавства.

Метою статті є аналіз механізмів задоволення інтересів учасників (суб'єктів) трансферу технологій, які запроваджені у чинному законодавстві та пропонуються на перспективу.

Виклад основного матеріалу. Необхідною підсистемою НІС є сфера трансферу технологій, в якій правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності визначаються Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» [4] (далі – Закон). З огляду на ті інтереси, які реалізують учасники (суб'єкти) сферу трансферу технологій, можна виокремити інтереси автора технології, реципієнта, донора технології та держави (інтереси останньої визначають загальний вектор самого процесу трансферу).

Первинними суб'єктом в трансфері технологій можна назвати *автора технології (фізичну особу)*, який може виступати як безпосередній учасник (суб'єкт) трансферу технологій. У такому випадку автор технології – це і її донор, який самостійно вирішує юридичну долю технології та/або її складових. Проте автор технології може і не бути донором, якщо йдеться про відносини, що складаються між ним та його роботодавцем як виконавцем науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (далі – НДДКР) за бюджетні кошти.

Технологія під час проведення НДДКР створюється безпосередньою працею автора-працівника, хоча при цьому майнові права на технологію в силу положень ч.1 ст.11 Закону закріплюються за підприємством, науковою установою, організацією або за-

кладом вищої освіти як виконавцем цих робіт (вони є організацією-розробником), а автор, відповідно, має право на отримання *авторської винагороди*. Вочевидь, такі гарантії автору були передбачені у Законі традиційно, тобто за правилами, встановленими щодо відносин зі створення службового винаходу (корисної моделі), службового промислового зразка. Така позиція законодавця є цілком логічною: авторська винагорода творцю технології, з одного боку, є за своєю соціально-економічною метою своєрідною платою робітнику за плідну працю, що призвела до певного позитивного результату, та заохоченням, яке стимулює на подібні досягнення, звернення у майбутньому, а з іншого боку, – є свого роду компенсацією за те, що стабільне отримання надприбутків за рахунок монопольного володіння об'єктом інтелектуальної власності, науково-технічними досягненнями отримує роботодавець як виконавець НДДКР за бюджетні кошти. Таким чином, досягається компроміс між сторонами і забезпечується необхідний баланс інтересів роботодавця і автора.

Сплата винагороди відбувається на підставі укладеного з автором письмового договору (індивідуального договору), і при обрахуванні її розміру, за загальним правилом, береться до уваги *економічна цінність технології та/або її складових або інша вигода, що може бути одержана від їх використання*.

За відсутності індивідуального договору з автором технологій та/або їх складових умови щодо виплати винагороди (розмір, строки, порядок) визначаються *колективними договорами*, що укладаються в організаціях-розробниках технологій, з урахуванням творчого вкладу авторів у їх створення.

При цьому законодавством передбачена мінімальна ставка винагороди авторам технологій та/або їх складових і на сьогодні Кабінетом Міністрів України вона встановлена на рівні 20% коштів, отриманих за договором (ліцензійним договором, договором про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності на технологію, її складові)¹.

Разом із тим, для визначення особи, яка з автором технології укладає договір і сплачує винагороду, законодавець регламентує два окремі випадки. *Перше*, якщо під час виконання НДДКР, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів, виявиться, що технологію та/або її складові (далі – технології) віднесено до державної таємниці, виконавці цих робіт (установи, організації, підприємства) передають майнові права на технологію замовникам, якими відповідно до ч.2 ст.11 Закону є органи державної влади, Національна академія наук України та галузеві ака-

¹ Див.: [5].

демії наук, які здійснюють фінансування зазначених НДДКР. При додержанні всіх вимог, передбачених ч.3 ст. 11 Закону, саме замовники повинні врегулювати питання укладення договору з автором технології¹.

По-друге, законодавець передбачає інші випадки, за яких майнові права на створену технологію переходять до виконавця (ч. 1 та ч. 3 ст. 11 Закону). Зокрема, це відбувається, якщо а) йдеться про технологію, які не віднесено до державної таємниці; б) замовник не вчиняє дії, визначені ч. 2 ст. 11 Закону. Відповідно, якщо змінюється суб'єкт, який зобов'язаний забезпечити правову охорону зазначених об'єктів права інтелектуальної власності, до нього переходять обов'язки укладення з автором договору про передання майнових прав на створену технологію та договору про винагороду.

При трансфері технологій, який відбувається шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору про передачу майнових прав та обов'язків щодо технології, інтереси сторін договору взаємообумовлені. Так, сторона, яка передає технологію – донор, прагне отримати максимальний прибуток від реалізації технології іншій стороні, який покриє всі витрати на розробку технології, охорону об'єктів права інтелектуальної власності та підтримання чинності охоронних документів тощо. Сторона, яка отримує технологію – реципієнт, зі свого боку, лише тому вступає у договірні відносини, що не може задовольнити потребу (інтерес) в технології іншим чином, аніж шляхом трансферу її від донора (до цього його можуть спонукати, зокрема, встановлені імперативні вимоги щодо використання, наприклад, енергозберігаючих технологій).

Вказані суб'єкти, реалізуючи свої майнові інтереси, діють у договірних відносинах за принципом диспозитивності, тобто рівності сторін, і держава в ці відносини не втручається. І лише тоді, коли сфера інтересів суб'єктів трансферу зачіпає інтереси держави, відносини ускладнюються шляхом встановлення додаткових вимог та/або процедур. Так, якщо відбувається експорт технологій, тобто їх передача юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам - іноземцям або особам без громадянства, і при цьому у створення чи придбання

¹ До речі, окрім укладення договору на замовника покладаються інші додаткові обов'язки, які він (або уповноважена ним державна установа) має виконати протягом двох місяців з моменту повідомлення виконавцем замовника про створення технології та/або її складових: а) укласти з виконавцем договір про набуття замовником майнових прав на технологію та/або її складові; б) визначити сторону, яка здійснює правову охорону для об'єктів права інтелектуальної власності - складових технологій, набуття прав на які засвідчується охоронним документом (а за потреби – забезпечити подання заявок на отримання зазначених охоронних документів).

таких технологій були залучені (чи залучаються) бюджетні кошти (за винятком технологій (та/або їх складових) військового призначення та подвійного використання (ч. 7 ст. 14, ст. 15 Закону), окрім укладення договору про трансфер технологій необхідними є *державна експертиза та погодження трансферу технологій*, за порядком, визначеним Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ). Інтерес держави в такому випадку обумовлений метою збереження національної та технологічної безпеки, контролю за нецільовим використанням бюджетних коштів під час фінансування НДДКР, вирішення інших стратегічних завдань.

Запроваджений в Законі захисний механізм правового забезпечення інтересів держави реалізується через встановлення також вимог щодо використання технології та/або їх складових, створених або придбаних за бюджетні кошти, *переважно на території України* (ч. 6 ст. 11 Закону); проведення державної експертизи для технологій та/або їх складових, які закуповуються за бюджетні кошти (в тому числі шляхом їх імпорту).

Разом із тим, вважаємо, що мета, яку ставив законодавець, передбачаючи особливі процедури для трансферу технологій, не була до кінця реалізована в Законі. Зокрема, норми чинного на сьогодні Закону щодо порядку проведення державної експертизи технологій та порядок погодження імпорту технологій, про які було зазначено, мають так званий рамковий характер, тобто передбачають додаткову регламентацію відносин на рівні підзаконних актів, а саме постанов КМУ. Проте відповідні постанови КМУ так і не прийняті, хоча в Прикінцевих положеннях до Закону зазначалось про необхідність їх прийняття.

Зауважимо, що проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій» розроблений МОН України [6], з огляду на важливість державної експертизи та погодження трансферу технологій зберігає їх: передбачається, що вона буде відбуватися, як і раніше, у 2 етапи: 1) державна експертиза; 2) прийняття Уповноваженим органом рішення щодо погодження трансферу технології, створеної або придбаної за бюджетні кошти, юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам - іноземцям, або особам без громадянства (далі - технологія, що експортуватиметься) після отримання висновку державної експертизи згідно із статтею 14 цього Закону. Погодження відбуватиметься шляхом внесення запису про технологію до реєстру технологій, що експортуватимуться, але все одно автори проекту Закону залишають положення, згідно з яким «порядок погодження трансферу та

реєстрації технології, що експортуватиметься, визначається Кабінетом Міністрів України». Втім, позитивним є те, що в проєкті передбачені правові наслідки укладення договору без погодження з уповноваженим органом (без внесення до відповідного реєстру). Так, пропонується, що в такому випадку питання щодо дійсності договору визначатиметься відповідно до статті 227 Цивільного кодексу України (абз. 4 ч. 5 ст. 15 проєкту вказаного Закону).

Таким чином, спрощення порядку експорту має активізувати трансфер технологій. При цьому контроль за експортом технологій зберігається, а відтак, і інтерес держави у збереженні технологічної безпеки буде задовольнятися через вимоги до реєстрації технологій.

Світовій практиці відомі й інші засоби, що спрямовані на захист інтересів держави. Так, досвід США доводить, що контроль за технологіями не має зупинятися після першого продажу технології, адже завжди існує ймовірність її подальшої передачі донором іншим особам. Тому щоб уникнути набуття прав на технології небажаними країнами, США встановлюють вимоги щодо реєкспорту технологій (обмеження, заборони)¹.

¹ Див. більш докладно: [7]

Висновок. Для сфери трансферу технологій характерним є поєднання імперативного та диспозитивного методів правового регулювання. Укладаючи договір про трансфер технологій, сторони погоджують його умови, виходячи з власних інтересів та тих вимог, що пред'являються до договорів певного виду. Між тим, як справедливо зазначається правниками, чим ширше коло інтересів (індивідуальних, групових), на які впливає прямо або опосередковано договір, тим вагомішим повинен бути ступінь нормативного регулювання [8, с. 236]². Тому якщо йдеться про інтереси держави, які на сьогодні спрямовані передусім на забезпечення сталого розвитку економіки шляхом побудови високотехнологічного виробництва, розвитку конкурентоспроможності вітчизняної продукції, законодавцю не слід нехтувати можливістю імперативно визначати ті вимоги, які мають бути дотримані сторонами при трансфері технологій і які передбачають запровадження в механізм регулювання трансферу додаткових стимулів для введення вітчизняних технологій до обороту, їх практичної реалізації (застосування) у виробництві.

² Хоча така думка була висловлена Н.В. Федорченко відносно договорів про надання послуг, вважаємо, що не слід обмежувати її лише вказаними договорами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#n60>.
2. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>.
3. Голиченко О. Г. Национальная инновационная система: от концепции к методологии исследования. URL: <https://institutiones.com/innovations/2523-nacionalnaya-innovacionnaya-sistema.html>.
4. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>.
5. Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1030. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2019-%D0%BF#Text>.
6. Проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-zakonoprojekt-pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-zakoniv-ukrayini-shodo-stimulyuvannya-diyalnosti-u-sferi-transferu-tehnologij>.
7. Левковець О. М. Інтелектуальна власність як ресурс розвитку: дилема трансферу технологій. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 3 (18). С. 59-75. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/3-59-75.pdf>
8. Федорченко Н. В. Договірне регулювання відносин з надання послуг. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: монографія / за заг. ред. академіка НАПрН України О. Д. Крупчана; наук. ред. А. Б. Гриняк. Київ, 2017. Розділ II Підрозділ 2.6. С.230-252.

REFERENCES

1. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.07.2019 r. № 526-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#n60> [in Ukrainian].
2. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 27.02.2014 r. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> [in Ukrainian].
3. Golichenko O. G. Natsionalnaya innovatsionnaya sistema: ot kontseptsii k metodologii issledovaniya. URL: <https://instituciones.com/innovations/2523-nacionalnaya-innovacionnaya-sistema.html> [in Russian].
4. Pro derzhavne rehuliuвання diialnosti u sferi transferu tekhnolohii : Zakon Ukrainy vid 14.09.2006 r. № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text> [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia minimalnykh stavok vynahorody avtoram tekhnolohii ta osobam, yaki zdiisniuiut yikh transfer: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04.12.2019 r. № 1030. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Proiekt Zakonu «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo stymuliuвання diialnosti u sferi transferu tekhnolohii». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennia-zakonoprojekt-pro-vnesennia-zmin-do-deyakih-zakoniv-ukrayini-shodo-stimuliuвання-diyalnosti-u-sferi-transferu-tehnologij> [in Ukrainian].
7. Levkovets O. M. (2014). Intelektualna vlasnist yak resurs rozvytku: dylema transferu tekhnolohii. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Yurydychna akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho» - Bulletin of the National University «Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine»*, 3 (18), 59-75. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/3-59-75.pdf> [in Ukrainian].
8. Fedorchenko N. V. (2017). Dohovirne rehuliuвання vidnosyn z nadannia posluh. Dohovirne rehuliuвання pryvatnopravovykh vidnosyn v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv v Ukraini: monohrafiia. O. D. Krupchana, A. B. Hryniak (Ed.). *Kyiv, Part II (2.6), 230-252* [in Ukrainian].

ИВАНОВА КСЕНИЯ

кандидат юридических наук, доцент, старший преподаватель кафедры гражданского права № 2
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого,
старший научный сотрудник НДИ ПЗИР НАПрН Украины

ИНТЕРЕСЫ УЧАСТНИКОВ ТРАНСФЕРА ТЕХНОЛОГИЙ И МЕХАНИЗМ ИХ ОБЕСПЕЧЕНИЯ

Статья посвящена анализу современного состояния правового регулирования отношений в сфере трансфера технологий как подсистемы Национальной инновационной системы Украины. Сфера трансфера технологий рассматривается в аспекте интересов, реализуемых ее участниками (субъектами) - автором технологии, реципиентом, донором технологии и государством, интересы которого определяют общий вектор самого процесса трансфера. Анализу поддаются механизмы, посредством которых удовлетворяются интересы указанных участников, - как закрепленные в действующем законодательстве, так и предлагаемые на перспективу.

Ключевые слова: автор технологии, договор, интерес, национальная инновационная система, технология, трансфер технологий.

IVANOVA KSENIYA

PhD, Assistant Professor, Senior Lecturer of the Civil Law Department № 2 of Yaroslav Mudryi National Law University, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine

INTERESTS OF TECHNOLOGY TRANSFER PARTICIPANTS AND MECHANISM FOR THEIR SUPPLY

Problem setting. One of the subsystems of the National Innovative System is the field of technology transfer. Considering the NIS from the point of view of the interests pursued by its participants (subjects), the mechanism introduced

by the legislator, providing legal regulation of certain social relations, directly depends on what interests they pursue.

Analysis of recent researches and publications. The following scientists drew attention to the problems of regulation of relations in the field of technology transfer: O. M. Davydiuk, Yu. M. Kapitsa, D. S. Makhnovsky, V. S. Milash, O. P. Orlyuk, B. M. Paduchak, O. E. Simson. However, further study of these relations remains relevant especially in view of the constant updating of current legislation.

Target of research is to analyze the mechanisms for satisfying the interests of participants (subjects) of technology transfer, which are introduced in the current legislation and are proposed for the future.

Article's main body. Considering the national innovative system from the point of view of the interests pursued by its participants (subjects), we can distinguish the interests of the author of the technology, recipient, technology donor and the state, whose interests determine the overall vector of the transfer process.

The primary subject in technology transfer is the author of the technology - an individual who can act as a direct participant (subject) of technology transfer and be its donor, who independently decides the legal fate of the technology and / or its components. However, the author of the technology may not be a donor when it comes to the relationship between him and his employer as a performer of scientific research and development work for the budget. In this case, although the technology is created by the direct work of the author-employee, property rights to the technology are assigned to the enterprise, research institution, organization or institution of higher education as the executor of these works (organization-developer), and the author is entitled to royalties. Thus, a compromise is reached between the parties and provides the necessary balance of interests of the employer and the author.

In the transfer of technology, which occurs through the conclusion of the contract, the interests of the parties to the contract are mutually conditioned. These entities, realizing their property interests, act in contractual relations on the principle of dispositiveness, ie equality of the parties, and the state does not interfere in these relations. And only when the sphere of interests of the subjects of transfer affects the interests of the state, the relationship is complicated by the establishment of additional requirements and / or procedures (in particular, the export of technologies created or purchased from the budget). The interest of the state in this case is due to the purpose of preserving national and technological security, control over the misuse of budget funds during the financing of R & D, solving other strategic tasks.

The protective mechanism of legal support of the state's interests introduced in the Law is implemented through the establishment of requirements for the use of technology and / or their components, created or purchased for budget funds, mainly on the territory of Ukraine; conducting state expertise for technologies and / or their components, which are purchased for budget funds (including through their import). Meanwhile, the world practice is aware of other means aimed at protecting the interests of the state, such as control over the re-export of technology in order to eliminate the possibility of further transfer of technology from its donor to others.

Conclusions and prospects for the development. The field of technology transfer is characterized by a combination of imperative and dispositive methods of legal regulation. When concluding a technology transfer agreement, the parties agree on its terms, based on their own interests and the requirements for certain types of agreements. However, lawyers note: the wider the range of interests (individual, group), which are directly or indirectly affected by the contract, the more important should be the degree of legal regulation. Therefore, when it comes to the interests of the state, the legislator should not neglect the ability to imperatively determine the requirements to be met by the parties in technology transfer and which provide for the implementation of additional incentives for the introduction of domestic technologies into circulation, their practical application in production.

Keywords: technology author, agreement, interest, National Innovative System, technology, technology transfer.

Іванова К. Ю. Інтереси учасників трансферу технологій та механізм їх забезпечення. *Право та інноваційне суспільство*: електрон. наук. вид. 2020. № 2 (15). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Ivanova15.pdf>